

18.

Narízení, vydané od ministerium záležitostí duchovních a vyučování dne 1. ledna r. 1855,

jinžto se ustanovuje, v kterém jazyku a kterým jazykům se vyučovati má na gymnásiích v Uhřích, v Sedmihradsku, ve vojvodství Srbském a v banatě Temešském.

(V Zák. říš. č. III., vyd. a roz. dne 13. ledna r. 1855, č. 7.)

Podlé nejvyšších ustanovení, vyhlášených narízením od 16. prosince r. 1854 (v článku 2., č. 315. Zákonníka říšského), vydává se, co se týče toho, v kterém jazyku a kterým jazykům se má na gymnásiích v zemích svrchu jmenovaných vyučovati, toto narízení:

§. 1. Jazyku německému vyučováno budiž na všech gymnásiích a ve všech třídách co předmětu bez výmínky obligatnímu.

§. 2. I tu, kde mateřský jazyk žáků není německý, učeno budiž, jak mile se žáci jazyku německému tolik naučí, že mu bez nesnáze rozumějí, ale spoň několika předmětům po německu, a to dle německých kněh učebných. Zběhlost v jazyku německém, kolik jí k tomu potřeba, vštěpována buď žákům budoucně i v těch místech, kde se jazyku německému potud docela nevyučovalo, na všecken způsob v nižším gymnásium, aby se v každé případnosti v první třídě vyššího gymnásium několika předmětům učilo německy; předmětů těchto má pak od roku přibývati tou měrou, aby jazyk německý v třídách nejvyšších byl s převahou vyučovacím jazykem, a aby v něm žáci, i užívající ho k těžším věcem, úplně byli zběhlí. Práti však jest, aby se jazyka německého již i v nižším gymnásium při vyučování užívati počalo, v čemž ani nyní žádné překážky býti nemůže tam, kde se žáci již v hlavní škole poněkud německy učí, nebo kde mají příležitosti, obcováním v jazyku německém se vycvičiti.

§. 3. Tu, kde jazyk mateřský znamenité většiny žáků jest jiný nežli německý, vyučování buďtež všichni žáci kromě jazyka německého, i také tomuto jazyku mateřskému a jeho literatuře, co předmětu bez výmínky obligatnímu, a to ve všech třídách gymnásium.

§. 4. Jazyku tomuto a jazyku německému učeno buď dohromady týdně pět hodin, při jichž rozdělení zřetel míti sluší jednak k tomu, jakého cvičení potřeba, aby se žáci obojímu jazyku důkladně naučili, jednak k tomu, jak bohatá jest literatura na spisy vzdělavací.

§. 5. Jazyka mateřského znamenité většiny žáků užíváno budiž co jazyka vyučovacího na všecken způsob dotud, pokud jenom prostředkem něho věci důkladně vyrozuměti mohou; může však se ho i ještě dále při vyučování užívati, pokud se to srovnává s tím, co narízeno v §. 2.